
openSUSE 13.1 Uitgavenotities

Version: 13.1.8 (2013-11-19)

Copyright © 2006 Ruurd Pels (ruurdpels@kde.nl)

Copyright © 2006, 2007 Rinse de Vries (rinsedevries@kde.nl)

Copyright © 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 Freek de Kruijf (freek@opensuse.org)

Copyright © 2013 SUSE LLC

Het is toegestaan om dit document te kopiëren, verspreiden en/of te wijzigen onder de voorwaarden van de GNU Free Documentation License, versie 1.2 of een latere versie, gepubliceerd door de Free Software Foundation, zonder invariante secties en zonder omslagteksten, zowel voor- als achterzijde. Een kopie van de licentie is bijgevoegd in het bestand `fdl.txt`.

1. Diversen	2
2. Installatie	2
2.1. Voor gedetailleerde informatie over installeren	2
3. Algemeen	2
3.1. openSUSE documentatie	2
3.2. Vervallen YaST-modules	2
3.3. UEFI—Unified Extensible Firmware Interface	3
3.4. UEFI, GPT en MS-DOS partities	3
3.5. Booten in Secure Boot Mode	3
3.6. Adobe Reader (acroread) en andere PDF Readers	3
4. Systeemopwaardering	4
4.1. Opwaarderen met "zypper dup" vereist opschonen van <code>/etc/fstab</code>	4
4.2. Variabele <code>SYSLOG_DAEMON</code> verwijderd	4
4.3. Dubbele netwerkinterfaces	4
5. Technisch	4
5.1. Het grafische systeem initialiseren met KMS (Kernel Mode Setting)	4
5.2. Rommel op het scherm bij een installatie met het apparaatstuurprogramma Nouveau	5
5.3. Samba versie 4.1	5
5.4. Postfix instellen	5
5.5. xinetd: loggen naar de systeemlog	6
5.6. Apache Versie 2.4	6
5.7. tomcat: loggen naar de systeemlog	6
5.8. Darktable: opfrissen van de cachebestanden is nodig	6
5.9. Locate: vervanging van <code>findutils-locate</code> door <code>mlocate</code>	6
5.10. KDE en Bluetooth	6
5.11. AppArmor en instellingen voor toegang	7
5.12. Skype	7

Als u opwaardeert van een oudere versie naar deze uitgave van openSUSE, kijk dan naar de vorige uitgavenotities hier: http://nl.opensuse.org/openSUSE:Release_Notes

Deze uitgavenotities beslaan de volgende gebieden:

- Paragraaf 1, “Diversen”: Deze items zijn automatisch vanuit openFATE ingevoegd, het systeem voor beheer van functies en verzoeken (<http://features.opensuse.org>).

N.v.t.

- Paragraaf 2, “Installatie”: lees dit als u het systeem vanaf niets wilt installeren.

- Paragraaf 3, “Algemeen”: informatie die iedereen zou moeten lezen.
- Paragraaf 4, “Systeemopwaardering”: zaken die verband houden met het proces van opwaarderen van de vorige uitgave naar deze versie van openSUSE.
- Paragraaf 5, “Technisch”: deze sectie bevat een aantal technische wijzigingen en verbeteringen voor de ervaren gebruiker.

1. Diversen

N.v.t.

2. Installatie

2.1. Voor gedetailleerde informatie over installeren

Voor gedetailleerde informatie over installeren, zie Paragraaf 3.1, “openSUSE documentatie”.

3. Algemeen

3.1. openSUSE documentatie

In *Start-Up* vindt u stap-bij-stap installatie-instructies, evenals introducties in de KDE- en Gnome-bureau-bladen en de LibreOffice suite. Ook onderwerpen over basis beheertaken, zoals gebruik en softwarebeheer en een introductie in het gebruik van de bash-shell.

De documentatie is te vinden in `/usr/share/doc/manual/opensuse-manuals_${LANG}` na installatie van het pakket `opensuse-startup_${LANG}` of online op <http://doc.opensuse.org>.

3.2. Vervallen YaST-modules

De volgende YaST-modules zijn verouderd worden heden ten dage weinig gebruikt:

- `yast2-autofs`
- `yast2-dbus-client`
- `yast2-dirinstall`
- `yast2-fingerprint-reader`
- `yast2-irda`
- `yast2-mouse`
- `yast2-phone-services`
- `yast2-power-management`
- `yast2-profile-manager`
- `yast2-sshd`

- `yast2-tv`

De hoofdreden voor het laten vervallen was om de onderhoudsinspanning te verminderen en een betere focus te hebben op andere meer gebruikte modules.

3.3. UEFI—Unified Extensible Firmware Interface

Alvorens openSUSE te installeren op een systeem dat boot met UEFI (Unified Extensible Firmware Interface) wordt u dringend aangeraden om te controleren op firmware updates, die de maker van de hardware aanbeveelt en, indien beschikbaar, zo'n update te installeren. Een vooraf geïnstalleerde Windows 8 is een sterke aanwijzing dat uw systeem boot met UEFI.

Achtergrond: Sommige UEFI firmware bevat bugs die er de oorzaak van is dat het niet werkt als er te veel gegevens naar het UEFI-opslaggebied weggeschreven zijn. Niemand weet echter echt hoeveel "te veel" is. openSUSE minimaliseert het risico door niet meer weg te schrijven dan het noodzakelijke minimum nodig om het OS op te starten. Het minimum betekent het aan de UEFI firmware vertellen van de locatie van de openSUSE bootloader. Bovenstroomse functies van de Linux-kernel die het UEFI-opslaggebied gebruikt voor opslag van opstart- en crashinformatie (`pstore`) zijn standaard uitgeschakeld. Niettemin is het aanbevolen om elke update van firmware, die de maker van de hardware aanbeveelt, uit te voeren.

3.4. UEFI, GPT en MS-DOS partities

Samen met de EFI/UEFI specificaties is er een nieuwe stijl van partities maken gekomen: GPT (GUID Partition Table). Dit nieuwe schema gebruikt globaal unieke identifiers (128-bit waarden getoond in 32 hexadecimale tekens) om apparaten en typen partities te identificeren.

Bovendien staat de UEFI specificatie ook MBR (MS-DOS) partities toe. De Linux bootloaders (ELILO of GRUB2) proberen automatisch een GUID voor deze ouderwetse partities te genereren en schrijven ze naar de firmware. Zo'n GUID kan frequent wijzigen, wat opnieuw schrijven in de firmware veroorzaakt. Herschrijven bestaat uit twee verschillende bewerkingen: verwijderen van het oude item en maken van een nieuw item dat de eerste vervangt.

Moderne firmware heeft een garbage-collector die verwijderde items verzameld en het voor oude items gereserveerde geheugen vrijmaakt. Er ontstaat een probleem wanneer foute firmware dit niet verzameld en deze items niet vrij maakt; dit kan eindigen met een niet te booten systeem.

Er omheen werken is eenvoudig: converteer de ouderwetse MBR-partitie naar het nieuwe GPT om dit probleem volledig te vermijden.

3.5. Booten in Secure Boot Mode

Dit is alleen van belang bij machines in UEFI-modus met veilig opstarten ingeschakeld.

De nieuwe versie van de shim-loader staat toe meer typen machines te booten met ingeschakeld Secure Boot dan met openSUSE 12.3. Niettemin is de aanbeveling, in geval van problemen, eerst de BIOS van uw machine tot de laatste versie bij te werken. Als het bijwerken van de BIOS niet helpt, rapporteer dan het model van uw machine in de wiki (<http://en.opensuse.org/openSUSE:UEFI>). We kunnen het dan volgen voor de volgende uitgave.

3.6. Adobe Reader (`acroread`) en andere PDF Readers

Adobe biedt niet langer (security) updates voor Adobe Reader (`acroread`). Daarom is het pakket `acroread` uit de distributie verwijderd om de gebruikers van openSUSE te beschermen.

openSUSE bevat verschillende hulpmiddelen voor het bekijken van PDF zoals Okular, Evince en poppler-hulpmiddelen. Deze hulpmiddelen worden actief onderhouden en krijgen reparaties voor beveiligingsgaten van openSUSE en auteurs hoger in de keten.

Voor meer gedetailleerde, zie http://nl.opensuse.org/AppArmor/Changes_AppArmor_2_1

4. Systeemopwaardering

4.1. Opwaarderen met "zypper dup" vereist opschonen van /etc/fstab

Bij het opwaarderen met **zypper dup** (YaST-opwaarderen doet het automatisch) zouden gebruikers de volgende items in `/etc/fstab`, indien aanwezig, moeten verwijderen:

```
tmpfs    /dev/shm
devpts   /dev/pts
sysfs     /sys sysfs
proc      /proc proc
```

Dit is speciaal belangrijk voor gebruikers van Gnome, anders zal de Gnome-terminal niet werken met "grantpt failed: Operation not permitted". Deze aankoppelpunten worden beheerd door **systemd** en zouden niet langer aanwezig moeten zijn in `/etc/fstab`.

4.2. Variabele SYSLOG_DAEMON verwijderd

De variabele `SYSLOG_DAEMON` is verwijderd. Eerder werd het gebruikt om de syslog-daemon te selecteren. Vanaf openSUSE 12.3 kan er op een bepaald moment slechts één implementatie van syslog geïnstalleerd worden en deze zal automatisch voor gebruik geselecteerd worden.

Voor details, zie de manpagina `syslog(8)`.

4.3. Dubbele netwerkinterfaces

De huidige versie van **systemd** gebruikt een nieuwe conventie voor toekennen van voorspelbare namen aan netwerkinterfaces. YaST is overeenkomstig gewijzigd.

Sommige rapporten geven een bug aan in YaST wanneer conversie van het ene naamgevingsscheme naar het andere plaatsvindt. Als hetzelfde netwerkinterface twee verschillende namen heeft, dan bent u getroffen door deze bug. Verwijder in dat geval de verschillende netwerkinterfaces in `/etc/sysconfig/network` en gebruik YaST om het netwerk opnieuw in te stellen.

Voor meer informatie over voorspelbare namen van netwerkinterface, zie <http://www.freedesktop.org/wiki/Software/systemd/PredictableNetworkInterfaceNames/>.

5. Technisch

5.1. Het grafische systeem initialiseren met KMS (Kernel Mode Setting)

Met openSUSE 11.3 schakelden we om naar KMS (Kernel Mode Setting) voor Intel, ATI en NVIDIA grafische systemen, wat nu onze standaard is. Als u problemen tegen komt met de ondersteuning van

het KMS apparaatstuurprogramma (intel, radeon, nouveau), schakel KMS dan uit door `nomodeset` toe te voegen aan de commandoregel van de kernel boot. Om dit permanent, met Grub 2, de standaard bootloader, in te stellen, voeg het toe aan de regel voor standaard laad-opties voor de kernel met `GRUB_CMDLINE_LINUX_DEFAULT` in het tekstbestand `/etc/default/grub` als root en in een terminal de volgende opdracht uit

```
sudo /usr/sbin/grub2-mkconfig --output=/boot/grub2/grub.cfg
```

om de wijzigingen te effectueren. Voeg het anders voor de oude Grub, als root, toe aan de opdrachtregel in `/boot/grub/menu.lst`. Deze optie verzekert dat de juiste kernelmodule (intel, radeon, nouveau) wordt geladen met `modeset=0` in `initrd`, d.w.z. als KMS is uitgeschakeld.

In zeldzame gevallen, bij het laden van de DRM-module uit `initrd`, is er een algemeen probleem, niet gerelateerd aan KMS. Het is zelfs mogelijk om het laden van de DRM-module volledig uit te schakelen in `initrd`. Stel hiervoor de `NO_KMS_IN_INITRD` sysconfig-variabele in op `yes` via YaST, die dan later `initrd` opnieuw aanmaakt. Herstart uw machine.

Op Intel zonder KMS valt de X-server terug op het stuurprogramma `fbdev` (het intel stuurprogramma ondersteunt alleen KMS); als alternatief is er voor oudere GPU's van Intel het stuurprogramma "intellegacy" (`xorg-x11-driver-video-intel-legacy` pakket) beschikbaar, dat nog steeds UMS (User Mode Settings) ondersteunt. Om het te gebruiken bewerkt u `/etc/X11/xorg.conf.d/50-device.conf` en wijzigt u het stuurprogramma item in `intellegacy`.

Op ATI voor de huidige GPU's valt het stuurprogramma terug op `radeonhd`. Op NVIDIA zonder KMS wordt het stuurprogramma `nv` gebruikt (het stuurprogramma `nouveau` ondersteunt alleen KMS). Opmerking: nieuwere ATI en NVIDIA GPU's vallen terug op `fbdev`, als u de kernel-boot-parameter `nomodeset` specificeert.

5.2. Rommel op het scherm bij een installatie met het apparaatstuurprogramma Nouveau

Op sommige systemen met een NVIDIA kaart kan het installatieprogramma rommel bovenaan het scherm tonen vanwege problemen met het standaard apparaatstuurprogramma `nouveau`. Als u door dit probleem bent getroffen kunt u de `nouveau` kernel-module uitschakelen om het installatieprogramma uit te voeren en het daarna opnieuw in te schakelen als het systeem is geïnstalleerd op opgewaardeerd.

Om de kernel-module uit te schakelen, wanneer u boot vanaf het installatiemedium, selecteer het item 'Installatie' in grub en druk op 'e' om de parameters te bewerken. Ga daarna naar de regel beginnend met 'linux' (of 'linuxefi') en voeg aan het eind `brokenmodules=nouveau` toe. Druk dan op F10 om door te gaan met booten met de nieuwe parameter. Nadat het systeem is geïnstalleerd kunt u de module `nouveau` weer inschakelen door het bewerken van `/etc/modprobe.d/50-blacklist.conf` en het item dat `nouveau` op de zwarte lijst zet te verwijderen.

5.3. Samba versie 4.1

Samba versie 4.1 meegeleverd met openSUSE 13.1 bevat geen ondersteuning om te werken als een domain-controller in de stijl van Active Directory. Deze functionaliteit is nu uitgeschakeld, omdat de integratie ontbreekt met systeembrede MIT Kerberos.

5.4. Postfix instellen

Met openSUSE 12.3 was `SuSEconfig.postfix` hernoemd tot `/usr/sbin/config.postfix`. Als u sysconfig variabelen instelt in `/etc/sysconfig/postfix` of `/etc/sysconfig/mail`, dan moet u handmatig als root `/usr/sbin/config.postfix` uitvoeren.

5.5. xinetd: loggen naar de systeemlog

De nieuwe standaard voor **xinetd** wijzigt de standaard bestemming voor loggen van `/var/log/xinetd.log` naar de systeemlog. Dit betekent dat alle berichten uit **xinetd** zullen verschijnen in een systeemlog als een faciliteitsdaemon en logniveau-info.

Als u terug wilt naar de oude manier, zoek dan naar de juiste regel in `/etc/xinetd.conf`. Het sjabloon voor het script van logrotate voor `xinetd.log` is te vinden in `/usr/share/doc/packages/xinetd/logrotate`.

5.6. Apache Versie 2.4

Apache 2.4 biedt verschillende wijzigingen in de configuratiebestanden. Voor meer informatie over opwaardering vanuit een vorige versie, zie <http://httpd.apache.org/docs/2.4/upgrading.html>.

5.7. tomcat: loggen naar de systeemlog

Het opstartscripts van tomcat schrijft niet langer de uitvoer naar `/var/log/tomcat/catalina.out`. Alle berichten gaan nu naar de systeemlog via `tomcat.service` (`tomcat-jsvc.service`) en logniveau-info.

5.8. Darktable: opfrissen van de cachebestanden is nodig

Bij opwaarderen van een vorige uitgave naar openSUSE 13.1 kunnen oude cachebestanden niet langer gebruikt worden. In dat geval is verwijderen van `~/ .cache/darktable/mipmaps` noodzakelijk.

5.9. Locate: vervanging van findutils-locate door mlocate

Het hulpmiddel **mlocate** is de vervanging van **findutils-locate**. In de standaard configuratie gedraagt **mlocate** hetzelfde als **findutils-locate**. Vanwege een verbeterde behandeling van rechten kan het tot 24 uur duren, voordat het databasebestand beschikbaar komt aan de reguliere gebruikers.

Als u een bericht "Toegang geweigerd" tegen komt kort na installatie van **mlocate**, voer dan eenmaal

```
/etc/cron.daily/mlocate.cron
```

als root uit.

5.10. KDE en Bluetooth

De Bluetooth-stack wordt geleverd met Bluez 5 (een belangrijke, niet achterwaarts compatibele versie), een noodzakelijke opwaardering voor het GNOME bureaublad en sommige andere componenten van het basissysteem. De KDE werkrumte ondersteunt helaas alleen Bluez versie 4 in zijn nu vrijgegeven versies.

Daarom biedt het KDE team van de openSUSE KDE gemeenschap een niet officieel Bluedevil-pakket dat minstens basis functionaliteit biedt zoals het paren van apparaten of ondersteuning voor bluetooth-muis; Van sommige andere functies is het bekend dat ze nog niet werken, zoals bestandsoverdracht.

Bugs moeten op dit moment niet gerapporteerd worden in ondersteuning voor Bluetooth in KDE omdat het overzetten van Bluez 5 Bluedevil nog steeds gaande is.

5.11. AppArmor en instellingen voor toegang

AppArmor is standaard ingeschakeld. Dit betekent meer veiligheid, maar voorkomt het werken van services, als u ze op onverwachte wijze uitvoert. Als u vreemde problemen met toegang tegen komt, probeer dan AppArmor voor de betrokken service uit te schakelen. Rapporteer het als een bug, omdat we profielen van AppArmor willen repareren om ook randgevallen te dekken.

5.12. Skype

PulseAudio 4.0 laat een bug in de huidige versie van Skype voor Linux (v4.2) zien. Totdat Skype is gerepareerd en bijgewerkt, voert u op de commandoregel in plaats van **skype** uit:

```
PULSE_LATENCY_MSEC=60 skype
```

Voor meer informatie over deze bug, zie <http://arunraghavan.net/2013/08/pulseaudio-4-0-and-skype/>.